

1190**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI**

z dnia 8 sierpnia 2002 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie.

Na podstawie art. 45 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 578) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz. U. Nr 66, poz. 665), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 4 w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) przeciwpożarowych — opinią właściwej miejscowo komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej, a w przypadku kontroli obiektu, za równorzędny opinii uznaje się protokół okresowej kontroli Państwowej Straży Pożarnej,

3) sanitarnych — opinią właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, a w przypadku kontroli obiektu, za równorzędny opinii uznaje się protokół okresowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej.”;

2) w § 5:

a) w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) opis obiektu potwierdzający stopień spełnienia przez ten obiekt wymagań dla rodzaju i kategorii, o które ubiega się wnioskodawca,”

b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON przedsiębiorcy, wydane przez właściwy urząd statystyczny,”;

3) w § 6 skreśla się ust. 3;

4) po § 6 dodaje się § 6a w brzmieniu:

„§ 6a. Przedsiębiorca jest obowiązany przedłożyć dokumenty potwierdzające kwalifikacje personelu w trakcie oceny obiektu, o której mowa w § 6 ust. 1, na żądanie wojewody lub jego przedstawiciela, o którym mowa w § 6 ust. 2 pkt 1.”;

5) w § 8 w ust. 2 wyrazy „dwa lata” zastępuje się wyrazami „trzy lata”;

6) w § 9:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wykonywanie czynności kontrolnych powinno odbywać się w obecności kierownika kontrolowanego obiektu hotelarskiego lub osoby upoważnionej do zastępowania go, z zastrzeżeniem ust. 2a.”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku nieobecności kierownika lub osoby upoważnionej do zastępowania go

można wykonywać wyłącznie te czynności kontrolne, o których terminie przeprowadzenia uprzednio powiadomiono kierownika obiektu.”

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli wyniki przeprowadzonej kontroli obiektu hotelarskiego wskazują na to, że zachodzą przesłanki zmiany rodzaju, do którego obiekt został zaszeregowany, lub obniżenia nadanej mu kategorii, wojewoda dokonuje ponownej oceny obiektu, z zastrzeżeniem ust. 6.”

d) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Wojewoda może odstąpić od ponownej oceny obiektu, o której mowa w ust. 5, jeżeli przedsiębiorca wyraził zgodę na zmianę rodzaju, do którego obiekt został zaszeregowany, lub obniżenie nadanej mu kategorii.”;

7) w § 10 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przedsiębiorca zgłaszający do ewidencji świadczenie usług hotelarskich w innym obiekcie jest obowiązany dołączyć zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON, wydane przez właściwy urząd statystyczny.”;

8) w § 15 w ust. 1 w pkt 3 skreśla się wyrazy „a także zmiany czasu trwania sezonu,”;

9) w § 17 wyrazy „odmawiającą potwierdzenia zaszeregowania” zastępuje się wyrazami „uchylającą zaszeregowanie”;

10) załącznik nr 1 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

11) załącznik nr 2 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia;

12) załącznik nr 7 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia;

13) załącznik nr 8 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 4 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Dostosowanie obiektów działających w dniu wejścia w życie rozporządzenia do wymagań określonych w § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, powinno nastąpić do dnia 1 stycznia 2004 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki: w z. A. Szarawarski

Załączniki do rozporządzenia Ministra Gospodarki
z dnia 8 sierpnia 2002 r. (poz. 1190)

Załącznik nr 1

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA, KWALIFIKACJI PERSONELU ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG
DLA HOTELI I MOTELI

Lp.	Wymagania	Kategorie										
		*****		****		***		**		*		
		H	M	H	M	H	M	H	M	H	M	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	Objekt stanowi odrębny budynek lub wydzieloną część budynku, lub zespół budynków	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Obiekty całoroczne zlokalizowane w wielu budynkach powinny być połączone stałymi zabudowanymi przejściami, zapewniającymi dostęp do wszystkich usług w obiekcie Nie dotyczy obiektów zlokalizowanych w miejscowościach o charakterze wypoczynkowo-rekreacyjnym	0		0		0						
	I. Zewnętrzne elementy zagospodarowania i urządzenia											
3	Bezpośrednie wejście do hallu recepcyjnego, chronione przed nadmiernym napływem powietrza z zewnątrz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Górna osłona nad głównym wejściem, usytuowanie wejścia we wnęce lub zapewnienie drzwi automatycznie otwieranych	0	0	0	0	0	0					
5	Górna osłona nad podjazdem do obiektu na wysokości co najmniej 4,5 m	0	0	0	0							
6	Oddzielne wejście i wydzielona droga bagażu gości	0	0									
7	Wydzielona droga dostaw – nie dotyczy hoteli *** w zwartej zabudowie miejskiej	0	0	0	0	0	0					
8	Zagospodarowanie otoczenia obiektu obejmujące utwardzoną nawierzchnię dojazdów i dojazd, należyte utrzymanie zieleni ozdobnej i izolacyjnej, oświetlenie terenu i oddzielenie części gospodarczej od części dostępnej dla gości	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Strzeżone garaże lub strzeżone parkingi, w motelach zapewniające miejsca postojowe dla wszystkich j.m. Nie dotyczy hoteli zlokalizowanych w zwartej zabudowie miejskiej, w których należy zapewnić miejsca postojowe na czas przyjazdu i odjazdu gości	0	0	0	0	0						
10	Parkingi lub miejsca postojowe przy obiekcie zapewniające miejsca postojowe dla wszystkich j.m.						0		0		0	

II. Instalacje i urządzenia techniczne											
11	W części ogólnodostępnej obejmującej hall recepcyjny, sale gastronomiczne i wielofunkcyjne: 1) klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18 – 21°C oraz wilgotność 45 – 60% 2) wentylacja mechaniczna ¹⁾ 3) wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna	0	0	0	0			0	0	0	0
12	W części pobytowej – j.m.: 1) klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18 – 21°C oraz wilgotność 45 – 60% 2) wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna	0	0								
13	Wentylacja mechaniczna wyciągowa w w.h.s. – dla ** i * dopuszcza się wentylację grawitacyjną, przy centralnym zaopatrzeniu w ciepłą wodę, w w.h.s. z oknem lub przy kubaturze kabin ustępowych przekraczającej 6,5 m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Ogrzewanie w całym obiekcie lub w części nieklimatyzowanej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Instalacja sanitarna: zimna i ciepła woda przez całą dobę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Komfort akustyczny w całym obiekcie zgodnie z Polską Normą	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Oświetlenie dostosowane do charakteru pomieszczeń	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Telefon i faks dostępny dla gości w recepcji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Dostęp do Internetu w pokojach lub na odrębnych stanowiskach	0	0	0	0	0	0				
20	Instalacja radiowo-telewizyjna przystosowana do odbioru programów lokalnych i satelitarnych	0	0	0	0	0	0				
21	Dźwigi osobowe /ew. schody ruchome/ w obiektach: 1) poniżej kondygnacji 0, o ile są tam usytuowane pomieszczenia usługowe (np. garaże, zespół odnowy biologicznej) 2) powyżej 1. kondygnacji w części przeznaczony dla gości 3) powyżej 2. kondygnacji w części przeznaczony dla gości 4) powyżej 3. kondygnacji w części przeznaczony dla gości 5) powyżej 4. kondygnacji w części przeznaczony dla gości	0	0								
		0	0								
				0	0						
						0	0				
								0	0	0	0
22	Oddzielny dźwig towarowo-osobowy, o ile wymagany jest dźwig osobowy	0	0	0	0						
23	Dwustronne zasilanie energetyczne lub awaryjny agregat prądowłoczy w obiektach powyżej: 1) 150 j.m. 2) 200 j.m. 3) 300 j.m.	0	0								
				0	0						
						0	0				
III. Podstawowe elementy dotyczące funkcji, programu obsługowego i użytkowości obiektu											
24	Hall recepcyjny: 1) o powierzchni minimum (w m ²) do 50 j.m.	50	50	30	30	20	20	20	20	10	10

	4) lustro z górnym lub bocznym oświetleniem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	5) uniwersalne gniazdko elektryczne z osłoną	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6) suszarka do włosów	0	0	0	0						
	7) waga osobowa	0	0								
	8) pojemnik na śmieci /niepalny lub trudno palny/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9) telefon	0	0								
	10) zestaw minimum dla jednej osoby:										
	a) mydélko toaletowe lub dozownik mydła	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	b) ręcznik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	c) ręcznik kąpielowy	0	0	0	0	0					
	d) płaszcz kąpielowy	0	0								
	e) szklanka lub kubeczek jednorazowy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	f) torba higieniczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Procent pokoi (minimum) z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym – w obiektach nowo budowanych – 100% bez względu na kategorię obiektu	100	100	100	100	100	100	50	50	25	10
35	Urządzenia higieniczno-sanitarne ogólne w części pobytovej:										
	1) liczba miejsc noclegowych w pokojach bez w.h.s. na jedno urządzenie:										
	a) umywalka z blatem lub półką							5	5	5	5
	b) wanna z baterią i prysznicem lub kabina natryskowa							10	10	15	15
	c) WC z umywalkami (minimum jeden osobny dla kobiet i jeden osobny dla mężczyzn)							15	15	20	20
	2) wyposażenie dodatkowe:										
	a) lustro							0	0	0	0
	b) dozownik do płynnego mydła							0	0	0	0
	c) suszarka do rąk lub ręczniki jednorazowego użytku							0	0	0	0
	d) pojemnik trudno palny na papier i odpady							0	0	0	0
	e) wieszaki ścienne							0	0	0	0
	V. Oferta usług podstawowych i uzupełniających										
36	Zapewnienie sprzedaży gościom gorących napojów przez całą dobę	0	0	0	0						
37	Zapewnienie gościom sprzedaży gorących napojów przez całą dobę; dopuszcza się zamiennie sprzedaż z automatów i sprzedaż w recepcji					0	0	0	0	0	0
38	Budzenie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Podawanie posiłków do j.m. – room-service czynny przez:										
	1) całą dobę	0	0	0	0						
	2) minimum 12 godzin					0	0				
40	Usługa bagażowa	0	0	0	0	0	0				
41	Przechowywanie bagażu gości, także przed zajęciem i po zwolnieniu pokoju, a także przechowywanie pieniędzy i przedmiotów wartościowych gości – czynne całą dobę	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
42	Kwiaciarnia lub możliwość dostarczenia kwiatów	0	0	0							
43	Wymiana walut lub kantor, lub bankomat, lub wypłata gotówki z karty kredytowej, w obiektach *** dopuszcza się kantor lub bankomat w odległości do 50 m od obiektu	0	0	0	0	0	0				
44	Akceptacja kart płatniczych	0	0	0	0	0	0				

45	Sprzedaż lub udostępnianie prasy codziennej	0	0	0	0						
46	Sprzedaż kosmetyków, środków higieny osobistej	0	0	0	0	0	0				
47	Udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach – apteczka, personel recepcji przeszkolony w pomocy przedlekarskiej, przywołanie pomocy lekarskiej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
48	Usługi gastronomiczne:										
	1) restauracja, dopuszcza się w hotelu ***, motelu*** brak restauracji jeżeli w odległości max 200 m od obiektu znajduje się restauracja	0	0	0	0	0	0				
	2) aperitif-bar lub bar kawowy 3) podawanie śniadań	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49	Zespół sal wielofunkcyjnych, dostosowanych do charakteru obiektu – konferencyjnych, klubowych, szkoleniowych itp.	0		0							
50	Przechowywanie sprzętu rekreacyjnego w obiektach zlokalizowanych w miejscowościach wypoczynkowo-turystycznych i rejonach niezurbanizowanych o dużych walorach przyrodniczych	0		0		0		0			
51	Zespół odnowy biologicznej:										
	1) basen kąpielowy 2) basen kąpielowy, sauna, siłownia, solarium, masaże i inne usługi rekreacyjne – minimum dwa rodzaje usług; w obiektach *** wymagane w miejscowościach wypoczynkowych	0	0								
52	Sala klubowa z telewizorem Nie dotyczy obiektów, które mają sale wielofunkcyjne					0	0				
53	Możliwość oglądania telewizji w miejscu ogólnodostępnym							0	0	0	0
54	Obsługa samochodów gości		0		0		0		0		0
55	Pranie, prasowanie i czyszczenie bielizny i odzieży gości	0	0	0	0	0	0				
56	Zmiana pościeli i ręczników:										
	1) codziennie lub na życzenie gości 2) co trzy dni lub na życzenie gości	0	0	0	0			0	0	0	0
VI. Kwalifikacje zawodowe personelu											
57	Kierownik obiektu hotelarskiego: wykształcenie wyższe lub wykształcenie średnie hotelarskie, lub kurs specjalistyczny, lub praktyka: – trzy lata prowadzenia własnej firmy w zakresie usług hotelarskich albo zatrudnienia na stanowisku dyrektora w obiekcie hotelarskim ³⁾	0	0								
58	Personel recepcyjny:										
	1. wykształcenie: a) wyższe lub b) wykształcenie średnie hotelarskie, lub c) wykształcenie średnie i kurs specjalistyczny (minimum 60 godz.), lub d) dwa lata praktyki ³⁾ w obiekcie hotelarskim 2. znajomość co najmniej jednego języka obcego ⁴⁾	0	0	0	0	0	0				

59	Kelnerzy, pokojowe, portierzy, багаżowi: 1. wykształcenie zawodowe lub kurs specjalistyczny	o	o	o	o					
	2. znajomość w podstawowym zakresie co najmniej jednego języka obcego	o	o	o	o					
	VII. Inne									
60	Jednolity ubiór dla poszczególnych służb hotelowych	o	o	o	o	o	o			

Objaśnienia znaków i skrótów:

H – hotel

M – motel

* kategoria jedna gwiazdka

** kategoria dwie gwiazdki

*** kategoria trzy gwiazdki

**** kategoria cztery gwiazdki

***** kategoria pięć gwiazdek

o – wymaganie obowiązuje

j.m. – jednostka mieszkalna

w.h.s. – węzeł higieniczno-sanitarny

- 1) Wentylacja mechaniczna powinna zapewniać wymianę powietrza zgodnie z Polską Normą oraz usuwanie zapachów w całym obiekcie; w salach konferencyjnych hoteli *** wymagana jest klimatyzacja.
- 2) Dopuszcza się elementy dwufunkcyjne.
- 3) Praktyka hotelarska:
 - a) w odniesieniu do przedsiębiorców świadczących usługi hotelarskie na własny rachunek – praktyka potwierdzona wpisem do ewidencji gospodarczej lub wpisem do rejestru przedsiębiorców działalności obejmującej usługi hotelarskie albo wpisem do ewidencji obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie,
 - b) w odniesieniu do osób świadczących pracę na podstawie stosunku pracy – praktyka potwierdzona zaświadczeniem wystawionym przez przedsiębiorcę spełniającego warunki, o których mowa w lit. a.
- 4) Potwierdzona dokumentami określonymi w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych lub w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2000 r. w sprawie dokumentowania znajomości języka obcego przez przewodników turystycznych i pilotów wycieczek (Dz. U. Nr 70, poz. 824), lub oceną z języka obcego na świadectwie ukończenia szkoły średniej, lub oceną z egzaminu z języka obcego na studiach wyższych udokumentowaną wpisem do indeksu. Nie wymaga dokumentowania znajomość języka obcego przez osoby posiadające wykształcenie hotelarskie.

Załącznik nr 2

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA, KWALIFIKACJI PERSONELU ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG, W TYM USŁUG GASTRONOMICZNYCH DLA PENSJONATÓW

Lp.	Wymagania	Kategorie				
		****	****	***	**	*
1	2	3	4	5	6	7
1	Obiekt stanowi odrębny budynek lub wydzieloną część budynku Obiekt stanowi odrębny budynek lub wydzieloną część budynku. Dopuszcza się usytuowanie części mieszkalnej w odrębnych pawilonach, pod warunkiem należytego informowania klientów	0	0	0	0	0
I. Zewnętrzne elementy zagospodarowania i urządzenia						
2	Bezpośrednie wejście do hallu recepcyjnego, chronione przed nadmiernym napływem powietrza z zewnątrz	0	0	0		
3	Wydzielona droga dostaw	0	0			
4	Zagospodarowanie otoczenia obiektu obejmujące utwardzoną nawierzchnię dojazdów i dojeżdż, należyte utrzymanie zieleni ozdobnej i izolacyjnej, oraz oświetlenie dojeżdż i dojazdu	0	0	0	0	0
5	Strzeżone garaże lub strzeżone parkingi Nie dotyczy pensjonatów zlokalizowanych w zwartej zabudowie miejskiej, w których należy zapewnić miejsce postojowe na czas przyjazdu i odjazdu gości	0	0			
II. Instalacje i urządzenia techniczne						
6	Klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające właściwą wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18–21°C i wilgotność 45–60% w części ogólnodostępnej obejmującej hall recepcyjny, sale gastronomiczne i wielofunkcyjne	0	0			
7	W części pobytowej – j.m.: – klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18–21°C i wilgotności 45–60%	0				
8	Wentylacja: 1) mechaniczna wyciągowa w w.h.s.; w obiektach ** i * dopuszcza się wentylację grawitacyjną w w.h.s. z oknem lub przy kubaturze kabin ustępowych przekraczającej 6,5 m ³ 2) mechaniczna ¹⁾ w części ogólnodostępnej 3) mechaniczna ¹⁾ lub grawitacyjna w części ogólnodostępnej	0	0	0	0	0
				0	0	
						0
9	Ogrzewanie w całym obiekcie lub w części nieklimatyzowanej		0	0	0	0
10	Instalacja sanitarna: zimna i ciepła woda przez całą dobę	0	0	0	0	0
11	Oświetlenie dostosowane do charakteru pomieszczeń	0	0	0	0	0
12	Telefon i faks dostępny dla gości w recepcji	0	0	0	0	0
13	Instalacja radiowo-telewizyjna przystosowana do odbioru programów lokalnych i satelitarnych	0	0	0		
14	Dźwigi osobowe w obiektach: 1) poniżej kondygnacji 0, o ile są tam usytuowane pomieszczenia usługowe (np. garaże, zespół odnowy biologicznej) 2) powyżej 1. kondygnacji mieszkalnej w części przeznaczonych dla gości 3) powyżej 2. kondygnacji mieszkalnej w części przeznaczonych dla gości	0				
		0				
			0			

21	Oświetlenie:					
	1) lampka nocna przy każdym miejscu do spania umożliwiaiąca czytanie w pozycji leżącej	0	0	0	0	0
	2) lampa do pracy przy stole lub biurku	0	0	0	0	
	3) oświetlenie ogólne	0	0	0	0	0
22	Wyposażenie uzupełniające każdej j.m.:					
	1) telefon	0	0			
	2) telewizor	0	0	0		
	3) możliwość odbioru programów radiowych	0	0	0	0	
	4) dywan lub wykładzina dywanowa	0	0	0		
	5) co najmniej dywanik przy łóżku				0	0
	6) firany lub żaluzje lub rolety przepuszczające światło ²⁾	0	0	0	0	0
	7) zasłony lub rolety lub żaluzje okienne zaciemniające ²⁾	0	0	0	0	0
	8) elementy dekoracyjne	0	0	0	0	
	9) informacje dotyczące usług i bezpieczeństwa gości	0	0	0		
	10) popielniczka w pokojach dla palących	0	0	0	0	0
	11) zestaw do czyszczenia odzieży, obuwia oraz igielnik	0	0	0		
	12) torba na bieliznę gościa zleconą do prania	0				
13) kosz niepalny na śmieci w j.m. bez w.h.s.			0	0	0	
	2. Urządzenia i wyposażenie węzłów higieniczno-sanitarnych przy jednostkach mieszkalnych					
23	Wyposażenie podstawowe:					
	1) wanna z baterią i natryskiem lub kabina natryskowa	0	0	0	0	0
	2) umywalka z blatem lub półką	0	0	0	0	0
	3) WC	0	0	0	0	0
24	Wyposażenie uzupełniające:					
	1) osłona wanny lub natrysku	0	0	0	0	
	2) dywanik przy wannie (kabinie natryskowej)	0	0	0		
	3) mydelniczka, papiernica, haczyki, wieszaki na ręczniki, uchwyty przy wannie i natrysku	0	0	0	0	0
	4) lustro z górnym lub bocznym oświetleniem	0	0	0	0	0
	5) uniwersalne gniazdko elektryczne z osłoną	0	0	0	0	0
	6) suszarka do włosów	0	0			
	7) waga osobowa	0				
	8) pojemnik na śmieci niepalny lub trudno palny	0	0	0	0	0
	9) zestaw minimum dla jednej osoby:					
	a) mydelko toaletowe lub dozownik mydła	0	0	0	0	0
b) ręcznik	0	0	0	0	0	
c) ręcznik kąpielowy	0	0	0			
d) płaszcz kąpielowy	0					
e) szklanka	0	0	0	0	0	
f) torba higieniczna	0	0	0	0	0	
25	Procent pokoi z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym	100	100	50	25	0
26	Urządzenia higieniczno-sanitarne ogólne w części pobytovej — liczba miejsc noclegowych w pokojach bez w.h.s. na jedno urządzenie:					
	1) umywalka z blatem lub półką			5	5	5
	2) wanna z baterią i natryskiem lub kabina natryskowa			10	10	15
	3) WC z umywalkami (minimum jeden osobny dla kobiet i jeden osobny dla mężczyzn)			10	15	20

27	Wyposażenie dodatkowe: 1) lustro z oświetleniem górnym lub bocznym 2) dozownik płynnego mydła 3) suszarka do rąk lub ręczniki jednorazowego użytku 4) pojemnik na papier i odpady 5) wieszaki ścienne			0	0	0		
V. Oferta usług podstawowych i uzupełniających								
28	Zapewnienie gościom gorących napojów przez całą dobę; dopuszcza się zamiennie sprzedaż z automatów i sprzedaż w recepcji	0	0	0	0	0		
29	Budzenie	0	0	0	0	0		
30	Usługa bagażowa	0	0	0				
31	Przechowywanie bagażu, pieniędzy i przedmiotów wartościowych gości	0	0	0	0	0		
32	Wymiana walut lub kantor; w obiektach *** dopuszcza się kantor lub bankomat lub wypłatę z karty płatniczej w odległości do 50 m od obiektu	0	0	0				
33	Akceptacja kart płatniczych	0	0	0				
34	Dostarczanie prasy na życzenie gości	0	0					
35	Udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach – apteczka, personel przeszkolony w zakresie pomocy przedlekarskiej, przywołanie pomocy lekarskiej	0	0	0	0	0		
36	Podawanie posiłków do j.m. – room-service czynny przez: 1) całą dobę 2) minimum 12 godzin	0	0	0				
37	Usługi gastronomiczne: 1) podawanie przynajmniej dwóch posiłków dziennie (śniadań, obiadów, kolacji, obiadokolacji) w obiektach * – *** można ograniczyć do podawania śniadania i obiadokolacji o ustalonych porach, w jadalni 2) aperitif-bar, bar kawowy lub sala klubowa z podawaniem napojów na życzenie gości 3) podawanie śniadań do pokoju na życzenie gości	0	0	0	0	0		
38	Usługi rekreacyjne w obiektach zlokalizowanych w miejscowościach wypoczynkowo-turystycznych i rejonach niezurbanizowanych o dużych walorach przyrodniczych: 1) przechowywanie sprzętu rekreacyjnego 2) zespół odnowy biologicznej (np. basen, sauna, siłownia, solarium, masaże – minimum dwa rodzaje usług) – w obiektach ***** wymagany także w pozostałych miejscowościach	0	0	0	0			
39	Możliwość oglądania telewizji w miejscu ogólnodostępnym				0	0		
40	Pranie, prasowanie i czyszczenie bielizny i odzieży gości	0						
41	Pralka lub możliwość prania rzeczy gości		0	0	0	0		
42	Zmiana pościeli i ręczników: 1) codziennie lub na życzenie gości 2) co trzy dni lub częściej na życzenie gości	0	0	0	0	0		
VI. Kwalifikacje zawodowe personelu								
43	Kierownik obiektu hotelarskiego: wyszkolenie wyższe lub wykształcenie średnie hotelarskie lub kurs specjalistyczny lub praktyka: – trzy lata prowadzenia własnej firmy w zakresie usług hotelarskich albo zatrudnienia na stanowisku dyrektora w obiekcie hotelarskim ³⁾	0						

44	Personel recepcyjny: 1) — wykształcenie wyższe lub — wykształcenie średnie hotelarskie, lub — wykształcenie średnie i kurs specjalistyczny (minimum 60 godz.), lub — dwa lata praktyki ³⁾ w obiekcie hotelarskim 2) znajomość co najmniej jednego języka obcego ⁴⁾	o	o	o		
	VII. Inne					
45	Jednolity ubiór dla poszczególnych służb	o	o	o		

Objaśnienia znaków i skrótów:

* kategoria jedna gwiazdka

** kategoria dwie gwiazdki

*** kategoria trzy gwiazdki

**** kategoria cztery gwiazdki

***** kategoria pięć gwiazdek

o — wymaganie obowiązuje

j.m. — jednostka mieszkalna

w.h.s. — węzeł higieniczno-sanitarny.

- 1) Wentylacja mechaniczna powinna zapewniać wymianę powietrza zgodnie z Polską Normą oraz usuwanie zapachów w całym obiekcie.
- 2) Dopuszcza się elementy dwufunkcyjne.
- 3) Praktyka hotelarska:
 - a) w odniesieniu do przedsiębiorców świadczących usługi hotelarskie na własny rachunek — praktyka potwierdzona wpisem do ewidencji gospodarczej lub wpisem do rejestru przedsiębiorców działalności obejmującej usługi hotelarskie albo wpisem do ewidencji obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie,
 - b) w odniesieniu do osób świadczących pracę na podstawie stosunku pracy — praktyka potwierdzona zaświadczeniem wystawionym przez przedsiębiorcę spełniającego warunki, o których mowa w lit. a.
- 4) Potwierdzona dokumentami określonymi w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych lub w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2000 r. w sprawie dokumentowania znajomości języka obcego przez przewodników turystycznych i pilotów wycieczek (Dz. U. Nr 70, poz. 824), lub oceną z języka obcego na świadectwie ukończenia szkoły średniej, lub oceną z egzaminu z języka obcego na studiach wyższych udokumentowaną wpisem do indeksu. Nie wymaga dokumentowania znajomości języka obcego przez osoby posiadające wykształcenie hotelarskie.

Załącznik nr 3

MINIMALNE WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA DLA INNYCH OBIEKTÓW, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ
USŁUGI HOTELARSKIE

Lp.	Wymagania
1	2
	I. Dla wynajmowania miejsc na ustawienie namiotów i przyczep samochodowych
1	Teren obozowiska wyrównany, suchy, ukształtowany w sposób zapewniający odprowadzenie wód opadowych i uprzątnięty z przedmiotów mogących zagrażać bezpieczeństwu
2	Punkt poboru wody do picia ¹⁾ i potrzeb gospodarczych
3	Miejsce wylewania nieczystości płynnych odpowiednio zabezpieczone i oznakowane
4	Pojemnik na śmieci i odpady stałe, regularnie opróżniany
5	Ustęp utrzymywany w czystości
	II. Dla wynajmowania miejsc w namiotach, przyczepach mieszkalnych, domkach turystycznych i obiektach prowizorycznych
6	Stanowiska dla namiotów i przyczep mieszkalnych oraz dojścia do stanowisk utwardzone
7	Oświetlenie dojść do stanowisk i obiektów higieniczno-sanitarnych
8	Półka lub stelaż na rzeczy osobiste
9	Oddzielne łóżka lub łóżka polowe dla każdego korzystającego z namiotu, w odległości nie mniejszej niż 30 cm pomiędzy łóżkami
	III. Dla wynajmowania miejsc i świadczenia usług w budynkach stałych
10	Ogrzewanie – w całym obiekcie w miesiącach X – IV, temperatura minimum 18°C
11	Instalacja sanitarna: zimna woda przez całą dobę i dostęp do ciepłej wody ²⁾
12	Maksymalna liczba osób przypadających na jeden w.h.s. – 15
13	Wypożyczenie podstawowe w.h.s.: 1) natrysk lub wanna 2) umywalka z blatem lub półką i wieszakiem na ręcznik 3) WC 4) lustro z górnym lub bocznym oświetleniem 5) uniwersalne gniazdko elektryczne z osłoną 6) pojemnik na śmieci (niepalny lub trudno palny) 7) dozownik do płynnego mydła i ręczniki papierowe
	IV. Dla wynajmowania miejsc noclegowych w pomieszczeniach wspólnych (salach)
14	Powierzchnia sal nie mniejsza niż 2,5 m ² – na jedną osobę (przy łóżkach piętrowych 1,5 m ²)
15	Wypożyczenie sal sypialnych: 1) łóżka jednoosobowe o wymiarach minimum 80 x 190 cm 2) oddzielne zamknięte szafki dla każdej osoby 3) stół 4) krzesła lub taborety (1 na osobę) lub ławy 5) wieszaki na odzież wierzchnią 6) lustro 7) oświetlenie ogólne
16	Dostęp do w.h.s. jak w lp. 12 i 13
	V. Dla wynajmowania samodzielnych pokoi
17	Powierzchnia mieszkalna w m ² : 1) pokój 1- i 2-osobowy – 6 m ² 2) pokój większy niż 2-osobowy – dodatkowo 2 m ² na każdą następną osobę ³⁾

18	Zestaw wyposażenia meblowego: 1) łóżka jednoosobowe o wymiarach minimum 80 x 190 cm lub łóżka dwuosobowe o wymiarach minimum 120 x 190 cm 2) nocny stolik lub półka przy każdym łóżku 3) stół lub stolik 4) krzesło lub taboret (1 na osobę, lecz nie mniej niż 2 na pokój), lub ława 5) wieszak na odzież oraz półka lub stelaż na rzeczy osobiste
19	Pościel dla jednej osoby: 1) kołdra lub dwa koce 2) poduszka 3) poszwa 4) poszewka na poduszkę 5) prześcieradło
20	Oświetlenie — minimum jeden punkt świetlny o mocy 60 W
21	Zasłony okienne zaciemniające
22	Dostęp do w.h.s. jak w lp. 12 i 13
23	Kosz na śmieci niepalny lub trudno palny

Objaśnienia odnośników i skrótów:

- 1) Dopuszcza się miejsca biwakowania przy szlakach wodnych bez punktu poboru wody do picia.
- 2) Minimum dwie godziny rano i dwie godziny wieczorem o ustalonych porach.
- 3) W pomieszczeniach o wysokości co najmniej 2,5 m dopuszcza się łóżka piętrowe — powierzchnia pokoju może zostać zmniejszona o 20%.

w.h.s. — węzeł higieniczno-sanitarny.

Załącznik nr 4

**MINIMALNE WYMAGANIA W ZAKRESIE DOSTOSOWANIA OBIEKTÓW HOTELARSKICH
DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

1. Obiekty hotelarskie powinny spełniać wymagania w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, w zakresie określonym dla budynków zamieszkania zbiorowego w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690), a do dnia jego wejścia w życie w zakresie określonym dla budynków zamieszkania zbiorowego w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 140 z późn. zm.), zwane dalej „warunkami technicznymi”, a także następujące wymagania dodatkowe:

Lp.	Rodzaj wymagania
1	2
1	W obiektach powyżej 50 j.m. co najmniej jedna j.m. powinna być dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych w sposób określony w lp. 7–9, a dla każdego kolejnych rozpoczętych 100 j.m. powyżej 100 j.m. co najmniej jedna
2	Ogólnodostępne elementy wyposażenia obiektu, takie jak urządzenia komunikacji wewnętrznej, przyciski i wyłączniki powinny być umieszczane na wysokości 90–110 cm, umożliwiającej swobodne korzystanie osobom poruszającym się na wózku
3	Co najmniej jeden telefon ogólnodostępny przystosowany do korzystania przez osoby niepełnosprawne, umieszczony na wysokości 90–110 cm, umożliwiającej swobodne korzystanie osobom poruszającym się na wózku
4	Co najmniej jedno stanowisko recepcyjne powinno dysponować ladą o wysokości nieprzekraczającej 90 cm, z podjazdem o wysokości min. 67 cm lub powinno być wydzielone osobne stanowisko obsługi osób poruszających się na wózkach
5	W salach gastronomicznych i wielofunkcyjnych należy przystosować miejsca umożliwiające korzystanie z usług osobom na wózkach
6	Przyciski sterujące windami powinny być opisane w sposób czytelny dla niewidzących, a windy wyposażone w sygnalizację dźwiękową
7	J.m., o których mowa w lp. 1, powinny zostać wyposażone w poręcze i uchwyty ułatwiające korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych
8	Wyłączniki światła, sygnalizacja przywoławcza, telefon i sterowanie telewizorem powinny być dostępne z łóżka
9	W j.m., o których mowa w lp. 1, należy zapewnić umeblowanie umożliwiające korzystanie osobom poruszającym się na wózkach, w tym wysokość podjazdu min. 67 cm pod płytę stołu, biurka i umywalki

2. Kempingi, niezależnie od wymagań dla budynków usytuowanych na ich terenie, powinny spełniać następujące wymagania dodatkowe:

Lp.	Rodzaj wymagania
1	2
1	Należy zapewnić co najmniej 2 stanowiska obozowania dla osób niepełnosprawnych położone w najbliższej odległości od urządzeń ogólnodostępnych
2	Parking przy recepcji powinien posiadać stanowisko postojowe dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych
3	Stanowiska obozowania dla osób niepełnosprawnych powinny dysponować dojazdem dla samochodów
4	Ciągi komunikacyjne powinny zostać utwardzone, posiadać szerokość co najmniej 180 cm i umożliwiać dostęp ze stanowisk dla osób niepełnosprawnych do wszystkich urządzeń ogólnodostępnych
5	Co najmniej jeden ustęp powinien być dostępny dla osoby na wózku

3. Nie wymagają dostosowywania do potrzeb osób niepełnosprawnych:

- 1) schroniska górskie pozbawione dojazdu drogą publiczną;
- 2) schroniska młodzieżowe i domy wycieczkowe mające mniej niż 150 miejsc noclegowych.

Objaśnienie:

j.m. — jednostki mieszkalne.